

5. srpen 2015

eFocus

Když jsem si 5. srpna zapnula zpravodajství České televize, dozvěděla jsem se, že spolkový ministr spravedlnosti Heiko Maas odvolal generálního státního zástupce SRN Haralda Rangeho jako reakci na započaté vyšetřování dvou německých blogerů serveru netzpolitik.org pro vlastizradu.

Anejen to, od přizvané mediální analytičky jsem se dozvěděla, že je to správně, a že česká vláda by jistě s podobným krokem nepřiměřeně dlouho otálela. Tiše jsem si představila, jak by ona analytička reagovala, pokud by onen večer neobdržela do televize pozvání ona, ale odborník na ústavní práva a začal vysvětlovat cosi o nikoli bezbřehých právech a svobodách, o proporcionalitě a odpovědnosti. Nejen odpovědnosti generálního státního zástupce vůči státu, který jej pověřil zastupováním veřejného zájmu, ba co víc uložil mu povinnost stíhat trestné činy, o nichž se dozví, ale i o odpovědnosti politiků vůči občanům, kterým slibují ochranu před násilím a jiným druhem nebezpečí. O odpovědnosti veřejných sdělovacích prostředků a všech těch, kteří používají mediální prostor internetu pro svá sdělení.

Německo je citlivé na zásahy do mediální svobody. Spolkový ústavní soud nastavil limity již ve svém rozhodnutí z května 1965. Tehdy rozhodoval o případu zveřejněného textu newsmagazínu Der Spiegel. Text obsahoval tajné závěry společného cvičení NATO s názvem Fallex 62, z nichž vyplývalo, že během atomového útoku na Německo by pravděpodobně zahynulo 15 milionů lidí. Redaktoři byli rovněž stíháni pro vlastizradu. V rozhodnutí tehdy převážily argumenty ve prospěch médií. Soud shrnul, „že při posuzování jde hlavně o to, s jakým úmyslem byl takovýto materiál obstarán. Novinářům jde hlavně o kritické posouzení politiky a své názory potřebují podložit fakty. A to ve svobodné demokratické a právní zemi je vážný úkol.“

I přes závěry v této kauze německý zákonodárce pravidla nezměnil. Nevypustil trestný čin z trestního zákona ani neuzákonil pro novináře procesní imunitu. Ponechal správně i do budoucna posouzení každé jednotlivé věci na moci soudní.

Ono nynější problematické trestní stíhání bylo zahájeno na základě dvou textů: První byl zveřejněn v únoru a měl název Tajný přísun peněz: Úřad na ochranu ústavy pracuje na masovém vyhodnocování obsahu internetových serverů. Druhý z dubna měl titulky Tajné oddělení: Představujeme novou jednotku Úřadu na ochranu ústavy, která má vybudovat systém sledování internetových obsahů. Oba zveřejněné články byly sepsány na základě dokumentů označených Jen pro služební potřebu.

I český právní prostor zaznamenal v minulosti střety názorů na problematiku ochrany utajovaných informací a jejich zveřejnění. Ústavní soud se dotkl rovněž práva sdělovacích prostředků na ochranu zdroje. Přísný při posuzování zásahů do svobody projevu je i ESLP a bez znalosti veškerých informací by bylo neodpovědné činit závěry o důvodnosti či nedůvodnosti v Německu zahájeného trestního řízení.

Co však bez pochybností konstatovat lze, jsou obecná východiska, která nesmíme při hodnocení věci opomenout. Právo na svobodu projevu nemá stejně jako jiná politická práva absolutní přednost před jinými základními právy a svobodami jiných, resp. legitimně veřejně chráněnými zájmy. Zájem na veřejné či národní bezpečnosti může v konkrétním případě převážit nad svobodou projevu. Tento

střet by však měl posoudit orgán k tomu povoláný, a to je v případě vedeného trestního řízení státní zastupitelství a v konečném verdiktu soud. V Německu se tak již nestane. Zůstanou otázky, spekulace a závěr, že politická výkonná moc zasáhla do běhu věcí justičních, a to je špatně. Nejen pro Německo.

Odvolání generálního státního zástupce kvůli stále probíhajícímu vyšetřování je v německé historii ojedinělé, ale přesto poučení závěrem. Pokud bude mít politická moc v rukou prostředky pro zásahy do činnosti veřejné žaloby a bude v zájmu politiků je použít, použije je. A to je špatně, ať se tak stane kdekoli.

JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.,
Vrchní státní zástupkyně v Praze

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - srpen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Škola jako místo setkávání: Má být vzdělávání víc než jen předávání znalostí?](#)
- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou Dobíškovou](#)
- [V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem](#)
- [KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva](#)
- [LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává](#)
- [Diskuzní čtvrťky nad trestním právem \(online - živé vysílání\) - 14.5.2026](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Promlčení práva ve světle aktuální judikatury NS ČR Na co si dát pozor při uplatňování promlčení podle současné právní úpravy?](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)
- [Vítězem Zákona roku je flexinovele zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)